Informace pro ubytovatele

Zásadní změny z pohledu ubytovatele, platné od 1. dubna 2023:

1. Ubytovaná osoba může přidělené ubytování odmítnout nebo opustit pouze z vážných důvodů, tím se rozumí objektivní důvody zásadně komplikující nebo znemožňující pobyt v ubytovacím zařízení, vzniklé zejména nezávisle na vůli ubytované osoby. Odmítnutím nebo opuštěním ubytování bez takto daných důvodů ztrácí ubytovaná osoba nárok na další zajištění ubytování.
2. Pokud přestane ubytovaná osoba využívat ubytování bez uvedení důvodu po dobu delší než 10 dnů, ztrácí nárok na další zajištění ubytování. Důvody dočasného nevyužívání ubytování je ubytovaná osoba povinna bezodkladně sdělit provozovateli tohoto ubytování.
3. Provozovatel je povinen po dobu zařazení v evidenci (HUMPO)
   a. umožnit v objektu zařazeném v evidenci poskytování ubytování v rozsahu zapsané kapacity,
   b. zapisovat každý třetí den do evidence údaj o aktuálně volné kapacitě ubytování,
   c. zapisovat do evidence údaj o opuštění ubytování.
4. Provozovatel zařazený do evidence má nárok na paušální náhradu nakladů na ubytování za osobu, které poskytuje ubytování bezplatně, a noc, a to podle údajů vedených v evidenci. Tyto peněžní prostředky poskytuje kraj a orgánem kraje příslušným k jejich poskytnutí je krajský úřad.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ
MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

Zásadní změny z pohledu ubytovatele, platné od 1. července 2023:

1. Ubytování se poskytuje bezplatně nejvýše po dobu 150 dní ode dne udělení dočasné ochrany. Osobě, která dovršila ke dni 31. 3. 2023 nebo po dobu následujících 90 dní dobu 150 dní bezplatného ubytování, se poskytuje nouzové ubytování, a související služby pro osoby s udělenou dočasnou ochranou bezplatně do 30. 6. 2023

2. Tato doba se nevztahuje na osobu, která je takzvanou zranitelnou osobou [1]. Zranitelné osobě je poskytováno ubytování bezplatně i po uplynutí lhůty 150 dní ode dne udělení dočasné ochrany.

3. Objekty, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt, se nepovažují za objekty určené k poskytování nouzového ubytování.

Změny v systému přidělování ubytování a navazující úpravy v evidenci HUMPO:

1. Přidělení ubytování, změnu ubytování a vyřazení osoby z ubytování zabezpečuje Ministerstvo vnitra, Hasičský záchranný sbor České republiky nebo Policie České republiky, a to prostřednictvím evidence. Ubytování se přiděluje na určeném pracovišti zázemí (KACPU).

2. Po přidělení ubytování obdrží osoba s udělenou dočasnou ochranou písemnou informaci obsahující její identifikační údaje, adresu přiděleného ubytování, adresu a identifikační údaje provozovatele ubytovacího zařízení a poučení o důsledcích odmítnutí přiděleného ubytování a opuštění ubytování.
   Vzor Informace je přílohou tohoto dokumentu.

Informační zdroje pro ubytované osoby:

1. Informace k pobytovým záležitostem spojeným s dočasnou ochranou naleznete na internetových stránkách Ministerstva vnitra ČR (odkaz https://prod.frs.gov.cz/docasna-ochrana/).
2. Informace k poskytování humanitární dávky a další pomoci na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (odkaz https://www.mpsv.cz/pomoc-ukrajine)

[1] Děti do 18 let; studenti; pečující o dítě do 6 let věku; těhotné ženy, osoby starší 65 let; osoby se zdravotním postižením; osoby pečující o osoby se zdravotním postižením.

Otázky a odpovědi ke změnám od 1. 4. 2023

1. Je možné od osoby, kterou k ubytování přidělili pracovníci na KACPU, požadovat úhradu nákladů na ubytování či jiné poplatky?

- Právní úprava stanoví, že provozovatel poskytuje ubytované osobě ubytování bezplatně. Za ubytování v objektech vedených v HUMPO, za nějž je požadována paušální náhrada nákladů na ubytování (dříve kompenzační příspěvek), proto není možné vyžadovat žádné další poplatky související s ubytováním (myšleno zejména energie, úklid a jiné ubytovací služby apod.).

2. Jak se dozvím, že ubytovaná osoba má platnou dočasnou ochranu, kolik dní uplynulo od udělení dočasné ochrany, případně zda jde o zranitelnou osobu.

- Výše uvedené informace naleznete postupně u každé ubytované osoby v evidenci HUMPO. Informace budou zobrazovány ve formě graficky výrazné barevné značky. Platnost dočasné ochrany a dobu od udělení dočasné ochrany bude k dispozici v průběhu měsíce dubna, zařazení do skupiny zranitelných osob v měsíci červnu.

3. Kdo určuje, že je osoba zařazena mezi zranitelné osoby?

- Osobu jako zranitelnou určuje MPSV na základě údajů, které daná osoba uvede v žádosti o přiznání humanitární dávky. Zákon č. 66/2022 Sb. stanoví konkrétní skupiny osob (jde o osoby do 18 let věku a osoby nad 65 let věku, osobu pečující o dítě do 6 let věku, osoby invalidní nebo držitele průkazu osvědčujícího zdravotní postižení (včetně osob o ně pečujících), osoby studující do 26 let věku a osoby těhotné. MPSV bude informaci o zařazení konkrétní osoby mezi zranitelné poskytovat do evidence HUMPO.

4. Mohu osobu ubytovat i po uplynutí 150 dní od udělení dočasné ochrany, i když se nejedná o zranitelnou osobu?

- Ano, ale již nepůjde o ubytování ve smyslu zákona č. 65/2022 Sb., ale o standardní soukromoprávní (ubytovací či jiný) právní vztah. Není proto možné, na tuto osobu žádat paušální náhradu nákladů na ubytování (dříve kompenzační příspěvek). Těmto osobám bude v HUMPO ukončen pobyt a další průběh ubytování této osoby se v něm z výše uvedených důvodů nevede.

5. Mohu osobu ubytovat ve svém zařízení i bez pomoci KACPU? Bude tato osoba následně zadána do HUMPO?

- Ne, pokud na tuto osobu požadujete vyplacení paušální náhrady na ubytování (dříve kompenzačního příspěvku). Osobám se nouzové ubytování přiděluje osobně a výhradně na KACPU, a to do aktuálně volných kapacit. Pracovníci KACPU nemají od 1. 4. oprávnění ke zpětnému zavedení „samovolně“ ubytovaných osob do HUMPO.

6. Jak poznám, že bylo osobě ubytování přiděleno na KACPU?

- Osoba se v ubytování prokáže „Informací o přidělení ubytování“, v evidenci HUMPO můžete ověřit její totožnost a zapsat datum začátku ubytování. Dokument zůstává ubytované osobě.

7. Kam mám nahlásit změnu volné kapacity ubytování?

- Volné kapacity jsou ubytovatelé nově povinni aktualizovat každé tři dny v evidenci HUMPO. Postup najdete v návodech přímo na stránkách HUMPO.

8. Jaké změny platí od 1. 4. a jaké od 1. 7.?

- Od 1. 4. vstupuje v platnost pouze povinnost ubytovatele označit v HUMPO volné kapacity nouzového ubytování ve svém zařízení, nárok uprchlíka na pouze jednu nabídku ubytování a možnost ubytovatele ukončit ubytování osobě, která se bez udání důvodu nezdržuje v ubytovacím zařízení déle než 10 dní.
- Po 1.7. nebude možné přidělovat nouzové ubytování v objektech, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Dále nebude možné přidělit nouzové ubytování osobě po uplynutí 150 dní od udělení dočasné ochrany, s výjimkou zranitelných osob.

9. Změna zákonů zavádí nové názvy, můžete je vysvětlit?

- Uvádíme vždy nový a dříve používaný termín: Zázemí = KACPU, ubytování = nouzové ubytování, dočasné nouzové přístřeší = přístřeší, zůstává evidence ve smyslu IS HUMPO. Nově je zaveden dokument „Informace o přidělení ubytování“, kterým se osoba prokazuje v ubytovacím zařízení, do kterého byla přidělena pracovníky KACPU.

10. Mají všichni uprchlíci, kteří v současné době bydlí v nouzovém ubytování, automaticky prodlouženou dočasnou ochranu na další rok?

- Nemají. Držitelé dočasné ochrany, kteří ji získali do konce roku 2022 se musí do 31. 3. 2023 registrovat k jejímu prodloužení. Pokud to nestihne, dočasná ochrana k tomuto datu zanikne a musí o ni žádat znovu. Doporučujeme všem ubytovatelům, aby si do konce března ověřili u jimi ubytovaných osob, že o prodloužení požádaly. Buď žádejte o předložení potvrzení o registraci, vízový štítek s aktuální dobou platnosti nebo si můžete skutečnost, zda došlo k prodloužení, ověřit na stránce https://prod.frs.gov.cz/overeni-potvrzeni/ Po 1. 4. bude platnost dočasné ochrany u každé osoby zobrazena v HUMPO.

11. Co se stane po 1. 7. s objekty, ve kterých je nyní poskytováno nouzové ubytování na základě smlouvy s krajským úřadem, ale které naplní definiční znaky objektu (trvalé bydlení, zkolaudováno jako byt), na něž se již nová právní úprava zákona č. 65/2022 Sb. nebude vztahovat? Lze v nich i nadále poskytovat ubytování uprchlíkům?

- Zákon č. 65/2022 Sb. definuje objekty, které již nebudou nadále využívány k ubytování podle tohoto zákona takto:

  i. objekty, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona,

  ii. objekty, které jsou zkolaudovány jako byt.
- Z výše uvedeného vyplývá, že pro posouzení charakteru objektu bude zásadní kritérium kolaudačního rozhodnutí, respektive dokumentace, z níž vyplývá účel užívání daného objektu.
- Podle ustanovení § 126 odst. 1 stavebního zákona lze „stavbu užívat jen k účelu vymezenému zejména v kolaudačním rozhodnutí, v oznámení o užívání stavby nebo v kolaudačním souhlasu. Nevyžaduje-li stavba kolaudaci podle § 119 odst. 1, lze ji užívat jen k účelu vymezenému v povolení stavby.
- S ohledem na toto vymezení bude nutné, aby provozovatel, pokud bude chtít pokračovat ve smluvním vztahu s krajem a nadále poskytovat ubytovací kapacity ve smyslu zákona č.65/ 2022 Sb., kraji prokázal, zda se na něj uvedená kritéria vztahují či nikoli, a to předložením výše uvedených dokumentů.
- Krajský úřad je také v souladu s § 6f odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. oprávněn provádět u provozovatele kontrolu dodržování povinností podle tohoto zákona a podmínek pro poskytování paušální náhrady podle § 6e. Je tedy oprávněn vyžadovat prokázání skutečností, z nichž tento nárok plyne, a to včetně podkladů, potvrzujících splnění podmínek stanovených tímto zákonem pro určení účelu daného objektu.

- Objekty, u nichž bude dán definiční znak vyřazující je z režimu zákona č. 65/2022 Sb., budou z důvodu ukončení smluvního vztahu s krajem odstraněny též z evidence HUMPO a na zde ubytované osoby nebude možné čerpat paušální náhradu nákladů na ubytování. Vlastníci těchto objektů, na něž se již nebude vztahovat zákon č. 65/2022 Sb. a tedy ani nárok na paušální náhradu nákladů na ubytování, je mohou buď nechat zapsat do evidence bytů MPSV (zákon č. 66/2022 Sb.), pokud budou splňovat stanovená kritéria, nebo bude možné, aby zde ubytované osoby hradily náklady na bydlení za využití příplatku na jinou formu ubytování (tzv. byty nezapsané). Příspěvek bude vyplácen formou navýšené humanitární dávky pro daného cizince.

12. Podmínky a způsob vstupu do evidence bytů

- neuvažuje se o automatickém převádění ubytovacích zařízení z HUMPO do evidence MPSV. V podmínkách MPSV je jasně uvedeno, že byt do evidence vkládá majitel a evidence slouží ke sběru podkladů pro rozhodnutí o přiznání humanitární dávky a výše „příplatku“ na náhrady nákladů na ubytování.
- Podle § 6a zákona č. 66/2022 Sb. byty, které jsou cizincům s dočasnou ochranou poskytovány k samostatnému bydlení, jsou zařazeny v informačním systému evidence bytů, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Bytem se rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.

  i. Tuto informaci lze nalézt v kolaudačním rozhodnutí, respektive v dokumentaci, z níž vyplývá účel užívání daného objektu.

  ii. Podle ustanovení § 126 odst. 1 stavebního zákona lze „stavbu užívat jen k účelu vymezenému zejména v kolaudačním rozhodnutí, v oznámení o užívání stavby nebo v kolaudačním souhlasu. Nevyžaduje-li stavba kolaudaci podle § 119 odst. 1, lze ji užívat jen k účelu vymezenému v povolení stavby.

- Údaje do evidence bytů zadává vlastník bytu, a to s využitím elektronické identifikace určené MPSV (bude zveřejněno se spuštěním evidence, která bude dostupná na webu MPSV)
- Evidence bytů obsahuje:

a) identifikační údaje vlastníka bytu,
b) adresu bytu a číslo bytu, pokud existuje,
c) písemný právní titul k užívání bytu a
d) identifikační údaje všech cizinců s dočasnou ochranou, kterým byl byt k bydlení poskytnut, číslo vízového štítku a údaje o začátku a ukončení bydlení.

- Osoby s dočasnou ochranou bydlící v bytech v evidenci budou mít při výpočtu výše dávky nárok na plnou výši započitatelných nákladů na bydlení (ty budou stanoveny nařízením vlády), v ostatních případech (tj. nebude-li prostor v evidenci bytů) bude mít osoba s dočasnou ochranou snížené započitatelné náklady a to na úrovni 80 %.

13. Mohu uplatňovat specifické požadavky na uprchlíky, které ubytuji ve svém ubytovacím zařízení vedeném v evidenci HUMPO?

- KACPU při přidělování ubytování z evidence může zohlednit pouze volnou kapacitu ubytovacího zařízení, bezbariérový přístup do ubytování a možnost ubytování osoby s domácím zvířetem v závislosti na možnostech a požadavcích provozovatele ubytovacího zařízení.

14. S kým mohu řešit otázky týkající se smlouvy o poskytování ubytování, sestav z HUMPO, jejich oprav a paušálních náhrad za ubytování?

- Otázky týkající se smlouvy o poskytování ubytování, sestav z HUMPO, jejich oprav a paušálních náhrad za ubytování můžete řešit se subjektem, s nímž máte uzavřený smluvní vztah, tzn. s příslušným krajským úřadem, Magistrátem hl. města Prahy, popřípadě městským úřadem obce s rozšířenou působností, a to způsobem, který určil.
- KACPU není kontaktním místem pro ubytovatele a tyto otázky zde s Vámi pracovníci KACPU nejsou oprávněna řešit.